

Saksutskrift

Kartlegging og verdsetting av friluftsområder

Arkivsak-dok. 15/00445-68

Saksbehandler Siri Gilbert

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Klima- og miljøutvalg	20.08.2019	18/19
2 Hovedutvalg for teknikk og miljø	22.08.2019	52/19
3 Formannskapet	28.08.2019	49/19

Formannskapets behandling 28.08.2019:

Kristine Lien Skog (SV) fremmet Kjersti Bakkebø Fjellstads (SV) forslag i KMU som tillegg til HTMs innstilling:

1. Det skal utvikles temakart om friluftsliv og grøntstruktur i kommunen, som skal ligge til grunn for rullering av Kommuneplanen.
2. Kommunen skal samarbeide med landbrukskontoret for å tilrettelegge for friluftsliv og samtidig ivareta hensynet til landbruksproduksjon.

Votering:

HTMs innstilling ble enstemmig vedtatt.

SV's forslag pkt. 1 ble nedstemt 7-2 (MDG, SV).

SV's forslag pkt. 2 ble nedstemt 8-1(SV).

Formannskapets vedtak 28.08.2019:

1. Arbeidet med friluftslivskartleggingen tas til orientering.
2. Bruk av friluftslivskartleggingen som informasjonsgrunnlag skal innarbeides i kommunens interne saksbehandlingsrutiner. Kartleggingen er faglig fundert, uten avveining mot øvrige arealinteresser. Det forutsettes derfor at slik avveining gjøres i kommunens planlegging og enkeltsaksbehandling.
3. For saker som berører områder med verdi for friluftslivet skal det redegjøres for hvordan interessene vil bli berørt og hvordan dette er vurdert og prioritert ved valg av løsninger.
4. Kartleggingen av friluftsområder legges til grunn som kunnskapsgrunnlag ved kommende rullering av kommuneplanens arealdel.
5. Friluftslivskartleggingen skal holdes løpende oppdatert, og bør revideres i forkant av neste rullering av kommuneplanens arealdel.
6. Uttrykket «friluftsområder» erstattes med «friluftslivsområder» i dokumentet.

Saksutskriften bekreftes

Ås, 12.september 2019

Vibeke Berggård

Førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent

Tidligere behandlinger

Hovedutvalg for teknikk og miljø behandling 22.08.2019:

Håvard Steinsholt (SV) fremmet følgende endringsforslag:

«og verdsettingen» tas ut av punkt 4 i rådmannens innstilling.

Odd Rønningen (Sp) fremmet følgende tilleggsforslag:

Uttrykket «friluftsområder» erstattes med «friluftslivsområder» i dokumentet.

Votering:

SVs forslag ble enstemmig tiltrådt.

Rådmannens innstilling med Sps tillegg ble enstemmig tiltrådt.

Hovedutvalg for teknikk og miljø innstilling 22.08.2019:

1. Arbeidet med friluftslivskartleggingen tas til orientering.
  2. Bruk av friluftslivskartleggingen som informasjonsgrunnlag skal innarbeides i kommunens interne saksbehandlingsrutiner. Kartleggingen er faglig fundert, uten avveining mot øvrige arealinteresser. Det forutsettes derfor at slik avveining gjøres i kommunens planlegging og enkeltsaksbehandling.
  3. For saker som berører områder med verdi for friluftslivet skal det redegjøres for hvordan interessene vil bli berørt og hvordan dette er vurdert og prioritert ved valg av løsninger.
  4. Kartleggingen av friluftsområder legges til grunn som kunnskapsgrunnlag ved kommende rullering av kommuneplanens arealdel.
  5. Friluftslivskartleggingen skal holdes løpende oppdatert, og bør revideres i forkant av neste rullering av kommuneplanens arealdel.
  6. Uttrykket «friluftsområder» erstattes med «friluftslivsområder» i dokumentet.
-

Klima- og miljøutvalgs behandling 20.08.2019:

Kjersti Bakkebø Fjellstad (SV) fremmet følgende forslag som tillegg til rådmannens innstilling:

1. Det skal utvikles temakart om friluftsliv og grøntstruktur i kommunen, som skal ligge til grunn for rullering av Kommuneplanen.
2. Kommunen skal samarbeide med landbrukskontoret for å tilrettelegge for friluftsliv og samtidig ivareta hensynet til landbruksproduksjon.

Marit Hauken (Ap) fremmet følgende forslag som tillegg til rådmannens innstilling:

Det etableres en brukervennlig løsning der publikum kan gi tilbakemelding om feil eller mangler i kartet.

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig tiltrådt.

SVs forslag

1. ble nedstemt 7-2 (MDG, SV)
2. ble nedstemt 8-1 (SV)

Aps forslag ble nedstemt 5-4 (2Ap, SV, V)

Klima- og miljøutvalgs innstilling 20.08.2019:

1. Arbeidet med friluftslivskartleggingen tas til orientering.
2. Bruk av friluftslivskartleggingen som informasjonsgrunnlag skal innarbeides i kommunens interne saksbehandlingsrutiner. Kartleggingen er faglig fundert, uten avveining mot øvrige arealinteresser. Det forutsettes derfor at slik avveining gjøres i kommunens planlegging og enkeltsaksbehandling.
3. For saker som berører områder med verdi for friluftslivet skal det redegjøres for hvordan interessene vil bli berørt og hvordan dette er vurdert og prioritert ved valg av løsninger.
4. Kartleggingen og verdsettingen av friluftsområder legges til grunn som kunnskapsgrunnlag ved kommende rullering av kommuneplanens arealdel.
5. Friluftslivskartleggingen skal holdes løpende oppdatert, og bør revideres i forkant av neste rullering av kommuneplanens arealdel.

Saksfremlegg

Rådmannens innstilling:

1. Arbeidet med friluftslivskartleggingen tas til orientering.
2. Bruk av friluftslivskartleggingen som informasjonsgrunnlag skal innarbeides i kommunens interne saksbehandlingsrutiner. Kartleggingen er faglig fundert, uten avveining mot øvrige arealinteresser. Det forutsettes derfor at slik avveining gjøres i kommunens planlegging og enkeltsaksbehandling.
3. For saker som berører områder med verdi for friluftslivet skal det redegjøres for hvordan interessene vil bli berørt og hvordan dette er vurdert og prioritert ved valg av løsninger.
4. Kartleggingen og verdsettingen av friluftsområder legges til grunn som kunnskapsgrunnlag ved kommende rullering av kommuneplanens arealdel.
5. Friluftslivskartleggingen skal holdes løpende oppdatert, og bør revideres i forkant av neste rullering av kommuneplanens arealdel.

Ås, 09.08.2019

Trine Christensen
Rådmann

Ellen Grepperud
Leder, Virksomhet samfunnsutvikling

Avgjørelsesmyndighet:

Formannskapet

Behandlingsrekkefølge:

Klima- og miljøutvalget
Hovedutvalg for teknikk og miljø
Formannskapet

Vedlegg:

Høringsuttalelser kartlegging og verdivurdering friluftsområder

Øvrige relevante dokumenter som ligger i saken:

Alle dokumenter på kommunens sak nr. 15/00445 og sak nr. 19/00405

Foreløpig publisering av friluftskartleggingen:

<https://kommunekart.com/klient/follo/friluftsliv>

Saksbehandler sender vedtaket til:

Akershus fylkeskommune
Enhet for kommunalteknikk
Follo Landbrukskontor

Saksutredning:

Sammendrag:

Ås kommune har deltatt i et nasjonalt prosjekt for å kartlegge og verdsette friluftslivsområdene i kommunen. Hovedmålet med prosjektet er å få kunnskap om viktige friluftslivsområder. Det er gjennomført en medvirkningsprosess for å få informasjon om friluftsverdier i kommunen. Resultatet av prosjektet er et kartlag som publiseres i Follokart og Miljødirektoratets karttjeneste Naturbase. Kartet er ikke juridisk bindende, men skal være et kunnskapsgrunnlag og et verktøy for vurdering av friluftslivsinteresser i arealplaner og enkeltsaker. Resultatet av kartleggingen finnes på <https://kommunekart.com/klient/follo/friluftsliv>

Fakta i saken:

Bakgrunn

Ås kommune har deltatt i et nasjonalt prosjekt for å kartlegge og verdsette friluftslivsområdene i kommunen. Prosjektet er et ledd i en nasjonal satsing der det er et mål at flest mulig kommuner har kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder innen 2019. Arbeidet er forankret i *Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder (2013)* og *Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv (2013)*. Gjennomføringen av prosjektet i Ås kommune er forankret i kommunens planstrategi 2017-2020, som en prioritert planoppgave i perioden.

Dette er en faglig basert kartlegging og verdsetting av områder som har betydning for friluftsliv. Prosjektet er gjennomført etter metode utarbeidet av Miljødirektoratet (veileder M98-2013): Kartlegging og verdsetting av friluftsområder. Målet med kartleggingen er å få kartlagt, verdsatt og prioritert arealer for friluftsliv i kommunen, og sikre god tilgang på relevant friluftslivsinformasjon både for kommunens eget arbeid og for eksterne parter.

Kommunen inngikk i 2016 en avtale med Akershus fylkeskommune om samarbeid om kartleggingsprosjektet, og har fått økonomisk og faglig støtte til gjennomføringen.

Innholdet i kartleggingen

Friluftsområder i kommunen er avgrenset i kart og kategorisert etter type bruk. Deretter er arealene verdsatt, på bakgrunn av vurdering av en rekke fastsatte kriterier. Det er en egen beskrivelse for hvert område i form av et faktaark som beskriver området, bruk og kvaliteter. Verdsetting av friluftslivsområder vil aldri være helt objektiv, men metodikken gjør kartleggingen etterprøvbart og vurderingene er synlige for de som skal bruke kartleggingen. Bruk av en enhetlig metodikk sikrer at resultatet blir mest mulig representativt for dagens friluftslivsbruk.

Prosess

En arbeidsgruppe bestående av representanter fra Oppvekst og opplæring, Follo Landbrukskontor, Kommunalteknikk, Folkehelsekoordinator og Plan, miljø og næring har hatt ansvar for arbeidet.

Det er gjennomført tre medvirkningsmøter i Ås kommune med fokus på ulike deler av kommunen: Ås sentralområde (2017), Ås nord og Ås sør (høsten 2018). Lag, foreninger, innbyggere, grunneiere og politikere ble invitert til medvirkningsmøtene.

Der ble de bedt om å gi innspill til hvor det finnes viktige friluftsområder i Ås, og verdivurdering av disse etter ulike kriterier.

I etterkant har den interne arbeidsgruppa i kommunen gjennomgått innspillene og sammenstilt disse. Resultatet ble presentert i en digital kartklient. Kartleggingen var på høring for å kvalitetssikre avgrensning og informasjonen om de kartlagte områdene. Det kom inn 13 høringsuttalelser fra velforeninger, Ski kommune, ulike lag og foreninger, skoleelever, grunneiere og privatpersoner (se vedlegg). Innspillene favnet ulike interesser og ga viktig tilleggsinformasjon og korrigeringer som er vurdert og i stor grad tatt hensyn til i endelig kart.

Resultat

Resultatet av kartleggingen finnes på <https://kommunekart.com/klient/follo/friluftsliv>. Her finnes informasjon om områdenes verdi (svært viktig, viktig, registrert og ikke klassifisert) og type område (f.eks. nærturterreng, jordbrukslandskap, leke- og rekreasjonsområde). For hvert område finnes det en beskrivelse av kvaliteter og bruk og verdivurdering av ulike kriterier. Brukerveiledning til det elektroniske kartet kan lastes ned fra denne lenken:

<https://www.as.kommune.no/getfile.php/4382364.746.aksz7jinpnlplb/Veiledning+og+brukermanual+til+kartklient+friluftsomr%C3%A5der.pdf>

Vurdering:

Kartlagte områder og kvaliteter ved disse

De kartlagte områdene spenner fra større skogsområder til små grønne lunger i tettbebygde strøk, som brukes til friluftaktivitet. Mange av de større, sammenhengende skogsområdene i kommunen, og nærturterreng i nærheten av tettstedene har fått verdien svært viktig. Mye av friluftslivet i Ås foregår også i kulturlandskapet. Dette gjelder spesielt vinterstid når det kjøres skiløyper, men også sommertid da mindre veier i kulturlandskapet brukes til sykling og turer. Slike områder er kategorisert som jordbrukslandskap. I beskrivelsen av disse områdene er det lagt inn informasjon om at dyrka mark kun kan brukes utenom vekstsesongen som friluftsområde.

Kategoriseringen i type friluftslivsområder og verdsettingen av disse gjenspeiler kvalitetene i Ås kommune, der friluftslivet i stor grad foregår i kulturlandskapet og i produksjonsskog. Det er viktig å understreke at kartleggingen ikke legger hverken restriksjoner eller juridiske bindinger for grunneiere utover lovverk som ligger til grunn i alle tilfelle.

Anvendelse i kommunal saksbehandling

Friluftslivskartleggingen gir kommunen et godt verktøy for å vurdere friluftslivsinteressene i areal- og dispensasjonssaker og i andre relevante sammenhenger. Sammen med andre temakartlegginger gir dette god oversikt over viktige ressurser i kommunen. Dette er en rent faglig kartlegging, hvor det ikke er tatt hensyn til andre interesser, administrative forhold eller planer. Avveiningen mot andre interesser må gjøres i kommunens planarbeid, enkeltsaksbehandling, og andre politiske prosesser.

Kommuneplanen skal rulleres fra høsten 2019. I den forbindelse anbefaler rådmannen at friluftskartleggingen blir et viktig grunnlag. Det bør gjøres en avveining i forhold til andre hensyn for å prioritere og sikre verdifulle friluftslivsområder. I

kommuneplanen er det allerede avsatt store arealer som hensynssone friluftsliv. Kartleggingen gir oppdatert informasjon som kan benyttes i evt. justering av disse hensynssonene.

Inntil kommuneplanens arealdel skal revideres, vil kartleggingen i utgangspunktet være likestilt andre interesser og må avveies i den enkelte sak.

Friluftslivskartleggingens funksjon vil dermed være et rent faktagrunnlag som grunnlag for beslutninger om arealdisponering.

For at kartleggingen skal kunne bli et aktivt verktøy i arealforvaltningen, forutsettes det at den gjøres tilgjengelig internt og eksternt som del av kommunes digitale webkartløsning Follokart. Videre bør utsjekk av friluftslivskartleggingen inngå som del av de ordinære rutinene ved oppstart av plan- og byggesaksarbeid, og ved behandling av dispensasjonssøknader, planprogram og konsekvensutredninger.

Høyt score på kartleggingen vil ikke nødvendigvis tilsi at utbygging ikke bør gjennomføres, men at hensynet til friluftslivet og evt. avbøtende tiltak i denne forbindelse skal være vurdert og begrunnet i saken mht. prioritering og valg av løsninger.

For at kartleggingen skal opprettholde høy presisjon og kvalitet, bør det gjøres løpende oppdatering av denne. I tillegg bør det foretas en mer grundig gjennomgang av kartleggingen i forbindelse med neste rullering av kommuneplanens arealdel.

Økonomiske konsekvenser:

Ås kommune har fått støtte fra Akershus fylkeskommune til å gjennomføre arbeidet med kartleggingen og digitalisering av dataene. Bruk av det ferdige kartlaget vil ikke ha økonomiske konsekvenser for kommunen. Kartlaget bør ajourføres, og det bør gjennomføres en innspillsrunde med påfølgende oppdatering av kartlaget i forkant av neste kommuneplanrullering. Det bør da avsettes administrative ressurser til oppgaven.

Miljømessige konsekvenser:

Et bedre kunnskapsgrunnlag om viktige friluftsverdier i kommunen vil være viktig for å sikre at friluftsjakter blir ivaretatt i kommunens arealplanlegging og saksbehandling. Ivaretagelse av områder som har verdi for friluftsjakter kan også ha positiv effekt for ivaretagelse av naturområder og dermed naturmangfold.

Konklusjon med begrunnelse:

Ås kommune har ferdigstilt kartlegging og verdsetting av friluftsområder, som del av et nasjonalt prosjekt. Resultatet av prosjektet er et kartlag som publiseres i Follokart og Miljødirektoratets karttjeneste Naturbase. Kartet er ikke juridisk bindende, men skal være et kunnskapsgrunnlag og et verktøy for vurdering av friluftslivsinteresser i arealplaner og enkeltsaker. Kartlaget bør oppdateres jevnlig for å sikre god kvalitet.

Det anbefales at friluftslivskartleggingen brukes i den kommunale saksbehandlingen gjennom følgende tiltak:

- Kartleggingen gjøres tilgjengelig i Follokart og Naturbase.

- Saksbehandlingsrutinene oppdateres for å sikre at kartleggingen brukes som del av beslutningsgrunnlaget. I alle saker som berører friluftslivsinteresser bør det redegjøres for hvordan interessene blir berørt og hvilke prioriteringer som er foretatt ved valg av løsninger.
- Kartleggingen og verdsettingen av friluftsområder legges til grunn som kunnskapsgrunnlag ved kommende rullering av kommuneplanens arealdel.

Kan vedtaket påklages?

Nei.

Ikrafttredelse av vedtaket:

Umiddelbart.